

Répa Levél

2016. MÁRCIUS / 7. SZÁM

Aktuális információk első kézből a Cukorgyárból

Alapozás a jó cukorrépa terméshez

Múlt évben 10 és 100 t/ha között változott Magyarországon a cukorrépa termésátlaga, ezen belül pedig ugyanolyan gyakran tapasztaltunk 20-40 t/ha-os termést, mint 80-90 tonnás átlagot. Vajon csupán az időjárás rovására írható az alacsony termésátlag? Az egyes eseteket közelebbről megvizsgálva azt láthatjuk, hogy általában alap technológiai hiányosságokból eredtek a későbbi, nagy terméskiesést okozó problémák.

Az alábbiakban hét technológiai pontot sorolok fel, melyek megalapozzák a nagy termést. Ezeket a pontokat mindenki jól ismeri, mégis sokan megfelelkeznek róluk:

- 1. Elővetemény.** Összetett problémakör, ezért tovább részletezem: a használt gyomirtó szer ne korlátozza a cukorrépa fejlődését. Ne zsarolja ki a talajt sem víz, sem tápanyag vonatkozásában. Ne maradjanak utána cukorrépa vetés precizitását befolyásoló méretű növényi maradványok. Legyen lehetőség tarlókezelésre, az évelő gyomok hatékony gyérítésére. Összegzésképpen ideális elővetemények a kalászosok.
- 2. Mélylazítás.** A cukorrépa hajtásgyökérzete több méter mélyre hatol a talajba, ahonnan elsősorban vizet vesz fel. A tömörödött altalajréteg nehezíti a terebélyes gyökérzet kifejlődését, aminek káros következményeit csupán betakarításkor tapasztalhatjuk.
- 3. Őszi mélyszántás.** Ennek a műveletnek vannak ugyan ellenzői, a cukorrépa esetében mégis látnunk kell, hogy a szármaradványok leforgatásának elmaradása nehezíti a precíz vetést.
- 4. Szántáselmunkálás.** Az utóbbi évek tapasztalatai szerint a téli fagyok okozta szétfagyásra, a rögök, hantok víz és fagy okozta morzsalékossá válására nem számíthatunk. Ezzel együtt a tavaszig el nem munkált szántás a megnövekedett felület miatt rendkívül sok vizet veszít. Az őszi szántáselmunkálással megőrizzük a téli csapadékot, valamint lehetővé tesszük, hogy egyetlen vízmegőrző műveltet követően korán elvethessük a cukorrépat.

5. Őszi, talajvizsgálaton alapuló tápanyag kijuttatás. Akár szerves trágyát, akár műtrágyát, vagy mindkettőt használunk, az alaptrágyákat a feltáródás érdekében ősszel kell kijuttatni, és a talajműveléssel egy menetben bedolgozni. A tavasszal kijuttatott alaptrágyák csak megkésve kezdenek hasznosulni.

6. Vetés. Természetesen nem arról van szó, hogy ne felejtünk el vetni, hanem arról, hogy azt mielőbb és jó minőségben végezzük el. Ha nem sikerült a talajnedvességet jól megőriznünk, ha több tavaszi talajműveléssel átszárítottuk a talajt, a mag pedig porszáraz rétegbe kerül, könnyen előfordulhat, hogy a cukorrépa nem kel ki. Magminőségi problémák is előfordulhatnak, ha előző évről megmaradt előcsíráztatott magot vetünk.

7. Prémium lehetőség sugárkezelt mustár vetőmaggal együtt vetni a cukorrépat. Előfordulhat, hogy a talaj lecserepesedik, s így a cukorrépa nem tud kikelni. Ilyenkor a gazda próbálkozhat ilyen-olyan eszközökkel feltörni a kemény talajréteget, de ez esetben sérülhet a cukorrépa csírája is, ami hiányos kelést eredményez, s ezzel együtt ismét teret adunk a gyomoknak egy újabb keléshullámot elindítani. Ha ez történik, a gazda egész évben csak az események után mehet, egyik probléma adódik a másikból, és bármit tesz, mégsem sikerül maximális termésátlagot elérnie. A sugárkezelt mustár kelése megelőzi a cukorrépat, a sorban feltöri a cserepet, majd amint napfény éri elpusztul, utat adva ezzel a cukorrépa zavartalan fejlődésének.

Abban az esetben, ha a gazda a cukorrépa termesztését nem tervezte meg időben, s így az alapozás sem sikerült tökéletesen, alternatív megoldásokkal lehet csökkenteni a terméskiesést, ezekre a technológiai elemekre azonban tudatosan kell készülni.

*Cseke Lajos
Termeltetési felügyelő*

A 2015 évi cukorrépakampány értékelése

A cukorrépa feldolgozási kampány szeptember 9-én kezdődött Kaposváron. A kampány kezdetén optimális körülmények között zajlott a betakarítás és a szállítás. Az október első felében hirtelen lehullott több mint 100 mm csapadék pár napra megállította a cukorrépa szedését és beszállítását. A betakarítógépek átcsoportosításra kerültek azokra a területekre, ahol kevesebb volt a csapadék mennyisége, illetve a talajok gyorsabban száradtak. Ennek köszönhetően a helyzetet sikerült stabilizálni és a gyár répaellátását biztosítani. A november-decemberi időszakban a fő feladatot a cukorrépa depózása és tárolása jelentette. Ebben az időszakban a legnagyobb kihívást az időnként rendkívül magas hőmérséklet jelentette, mely megnehezítette a cukorrépa optimális körülmények közötti tárolását. A havi középhőmérséklet 3-5 fokkal haladta meg a sokévi átlagot. December közepére a teljes termőterületen 15 009 hektáron befejeződött a cukorrépa betakarítása. A hektáronkénti átlagtermés 58,8 t/ha volt, mely a régió legjobb eredménye (Opava 48,3 t/ha, Hrusovany

57,7 t/ha, Szered 55,2 t/ha). A 15,25 %-os cukortartalom elmarad a várakozásoktól és a régió más közzeteinek átlagától is, de a magas termésátlagnak köszönhetően a hektáronkénti cukorhozam 9 tonna volt hektáronként, mely átlagosnak értékelhető. Már a kampányidőszak alatt megkezdődött a 2016 évi répaszerződés előkészítése. Cél a 15 000 hektár termőterület stabilizálása és lehetőség szerint a Kaposvárhoz közeli termőterületek bővítése. A nyersanyag minőség javítását célzó Mont Blanc projekt keretében számos intézkedés kerül alkalmazásra az elkövetkezendő időszakban. Ezek közül a legfontosabbak: modern nagy cukorhozamú fajták alkalmazása, EUF talajvizsgálatra alapozott tápanyagutánpótlás, a cukorrépa levézetét – ezáltal a beépült cukortartalmat megőrző növényvédelem alkalmazása, cukorrépa tárolás és depózás optimalizálása a tárolási veszteségek és a minőségromlás megelőzése érdekében.

Csima Ferenc

Bemutakozik a TSB Cukorrépa Termelő Szövetkezet

Börcsök Zoltán, igazgatóság elnöke

Az alábbiakban rendhagyó módon nem egy termelőt, hanem egy termelői csoportot szeretnénk bemutatni. A termelői csoportok jellegükénél fogva számtalan előnyt nyújthatnak a cukorrépa termelőknek, ennél fogva tagjaik hosszú távon tervezhetnek a cukorrépa termesztésével.

A teveli székhelyű TSB Cukorrépa Termelő Szövetkezet 2004-ben alakult, akkor még Kapos Cukorrépa Termelők Szövetkezete néven.

A „TSB” a három megye, Tolna, Somogy és Baranya nevének kezdőbetűjéből adódik. E három megyében gazdálkodik a szövetkezet harminckét fős tagsága, és kilenc integráltja. A tagok közül vannak, akik csupán két éve, de olyanok is, akik harminc éve termelnek cukorrépát. Tapasztalataikat rendszeres összejöveteleken osztják meg egymással.

A tagság összesen 10800 ha-on gazdálkodik, melyen belül 1400 ha-on termel cukorrépát, az utóbbi években kizárólag a kaposvári cukorgyár számára. A szövetkezet fennállása óta a termésátlag 49 és 73 tonna között volt hektáronként, az átlagos cukortartalom pedig 14,4 és 17,1% között változott.

Szigeti Ferenc, termelésirányító

A szövetkezet tulajdonában van négy cukorrépa vetőgép, három sorköz kultivátor, valamint egy Holmer T3 cukorrépa betakarító gép. Ezen felül a tagság is rendelkezik hét vetőgéppel, hét kultivátorral és négy darab egy menetes betakarító géppel. A szövetkezet szerzi be tagjai számára a műtrágyát, vetőmagot és növényvédőt, szervezi a betakarítást és tisztítás-felrakást, valamint a cukorrépa gyárba történő beszállítását. A tagok igény szerint vásárolhatnak cukorgyári melléktermékeket, méziszapot és répaszeletet, melyek beszerzését és kiszállítását szintén a szövetkezet végzi.

Kérdésekre Szigeti Ferenc elmondta, hogy tagságuk a szövetkezet nyújtotta szervezésnek köszönhetően a cukorrépa jövedelmezőségét kiegyensúlyozottabbnak érzi, ugyanakkor a termeléshez nyújtott támogatás kifizetése körül van még némi bizonytalanság. Bízunk benne, hogy a cukorrépa növekedésével a tagság nyeresége is növekedni fog, a jövedelmezőség tervezhetőbbé válik, annál is inkább, mert az utóbbi években kimondottan korrekt viszony alakult ki a Szövetkezet igazgatósága és a cukorgyár vezetősége között, amire a jövőben is lehet építeni.

Köszönöm az interjút, eredményes gazdálkodást és jó munkát kívánok!

Cseke Lajos

Összehasonlítás a hagyományos és az EUF módszerrel történt talaj tápanyagtartalom mérések között

2015-ben a cukorgyár kezdeményezésére a sopronhórpácsi BETA Kutató Intézet az ország különböző pontjain több termelőnél végzett talajminta vételezéseket, a következő évi cukorrépa területek tápanyag utánpótlási szaktanácsadásához. A talajminták vizsgálata nem csupán a Magyarországon általános TVG módszerrel, hanem EUF módszerrel is megtörténtek, amit az Agrana laboratóriumában végeztek. A két módszer alapján megállapított eredményekből elkészültek a tápanyag utánpótlási szaktanácsok; lehetőséget adva az összehasonlításra. A vizsgálatok során közel 500 hektárról kb. 100 mintát teszteltünk, amelyek összesen 11 tábláról származtak. A vizsgálati eredmények a fontosabb tápelemek tekintetében általá-

ban jól korreláltak egymással, azonban a nitrogén ellátottság meghatározásában szerepet játszó EUF nitrogéntartalomnál és a TVG humusztartalomnál gyenge 0,28-as volt a korrelációs együttható. Az összes EUF foszfor és az oldható foszfor-pentoxid tartalom között már jóval erősebb 0,71, míg az összes EUF kálium és az oldható kálium-oxid tartalom között pedig 0,76-os korrelációs együtthatót találtunk. Az NPK utánpótlásban meghatározó paraméterek közül a legerősebb korreláció a talajban jelenlévő tartalék foszfor (EUF P2) és az oldható foszfor-pentoxid tartalom között volt (0,78). Az EUF kalcium és a pH között az összefüggés még szorosabbnak bizonyult, ez elérte a 0,8-as értéket.

Tápanyag igény számítások táblánkénti eredményei a két módszer alapján

Tábla	Tápanyag igény N			Tápanyag igény P2O5			Tápanyag igény K2O		
	EUF kg/ha	MÉMNAK kg/ha	EUF/MN %	EUF kg/ha	MÉMNAK kg/ha	EUF/MN %	EUF kg/ha	MÉMNAK kg/ha	EUF/MN %
1	98	80	123	9	64	14	27	80	34
2	110	110	100	70	70	100	280	160	175
3	96	110	87	70	152	46	290	160	181
4	90	110	82	57	96	59	160	160	100
5	78	110	70	63	200	31	203	160	127
6	58	110	53	52	152	34	186	160	116
7	50	80	63	55	152	36	210	160	131
8	98	80	123	26	64	41	204	160	128
9	91	110	83	59	200	29	205	160	128
10	101	110	92	43	96	45	220	320	69
11	107	80	134	67	200	34	269	240	112
Átlag	89	99	90	52	131	39	205	175	117

Beszámoló

A mért adatokban tapasztalt gyenge korreláció ellenére a nitrogén utánpótlásához a két módszer hasonló mennyiségeket javasolt; a foszfor esetében viszont a MÉM NAK által javasolt adagok jelentősen meghaladták az EUF-es javaslatokat.

Habár a hazai szaktanácsadási módszerek közül a legnagyobb mennyiségű tápanyag utánpótlást javasoló MÉM NAK módszerrel végeztük a tanácsadást, azonban az itt kapott kálium adagok szinte minden

esetben elmaradtak az Agránás kollégák által javasoltaktól. Jelenleg még nem látjuk pontosan melyik tápanyag utánpótlási szaktanács a kedvezőbb. Ezt csak az eltérő javaslatok figyelembe vételével végzett tápanyag visszapótlások után kapott termés különbségek alapján lehet megállapítani.

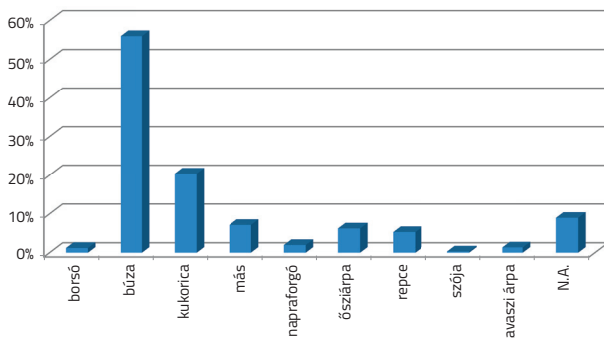
Potyondi László
BETA Kutató Intézet

Technológiai kártyák értékelése

A nyomon követhetőség, valamint a növény-egészségügyi várakozási idők betartása fontos szerepet töltenek be a mezőgazdaságban, s vele együtt a cukorrépa termesztésben. A nyomon követhető termelés egyik alapfeltétele, hogy a termelési adatok rendelkezésre álljanak. A cukorgyár ehhez készített egy sablont, mely a „Technológiai kártya” nevet kapta. Ez az A4-es oldal terjedelmű kártya a cukorrépa táblán a talajmunkálástól kezdve a betakarításig minden fontosabb adatot tartalmaz, melynek eredményét az alábbiakban részletezzük:

A technológiai kártyákat elektronikusan, Excel formátumban kellett kitölteni, melyeket 2015 őszén küldtünk ki e-mailben a termelőknek. 2016. január 31-ig összesen 180 termelő töltötte ki, s küldte vissza nekünk a kártyákat. Ez az összes hektárhoz viszonyítva 84%-os arányt képvisel, hiszen 716 táblához, összesen csaknem 12 461 hektárról kaptunk információkat. A beérkezett adatok régiók szerinti eloszlása alapján a kaposvári körzet termelői 29%-ban, az Ács-Ercsi térség termelői 21%-ban, a Kiszőlő termelői 20%-ban, míg az Alföldön lévő termelők 30%-ban járultak hozzá a tábla adatokhoz.

Cukorrépa előveteményei

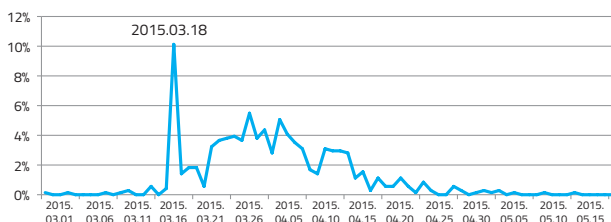

1. ábra: A cukorrépa előveteményei 2015-ös technológiai kártyák adatai alapján (Magyar Cukor Zrt. feldolgozása)

Ahogy az 1. ábrán látható, a cukorrépa táblák jellemző előveteménye a búza (51%) és a kukorica (19%) volt, ám kisebb arányban az árpa (7%), a repce (5%), a napraforgó (2%), a borsó (1%), valamint egyéb növények (7%) is megmutatkoztak.

A területek 70%-án végeztek őszi talajmunkálást. Talajkötöttség szempontjából a középötött 54%-os, a kötött 20%-os, a laza 3%-os arányt képviselt, míg a kitöltők 23%-a nem válaszolt erre a kérdésre.

Cukorrépa vetési ideje

2. ábra: A cukorrépa vetési ideje a 2015-ös technológiai kártyák adatai alapján (Magyar Cukor Zrt. feldolgozása)

Vetés szempontjából a termelők a március második felét (51%), valamint április első felét (35%) részesítették előnyben, ám az adatok szerint néhányan március és május első felében is vetettek cukorrépat. A 2015.03.18-i nap kiemelkedően bizonyult (2. ábra), hiszen az összes terület csaknem 10%-án ezen a napon került a földre a vetőmag.

A válaszadók 67%-a használt kompakt magágykészítő eszközt; azonban hagyományos kombinátort a kitöltők csak 31%-a vett igénybe. A vetés során a legtöbben Monosem (34%), Kverneland (29%) és Kleine (18%) típusú vetőgépet alkalmaztak; a kitöltött adatlapok alapján a hektáronkénti felhasznált vetőmag mennyisége pedig átlagosan 1,21 U egység volt.

Első oszlopban megjelölt vetőmagfajta (10 leggyakoribb)		
1.	HARMONY	13%
2.	ANTEK	9%
3.	PREDATOR	9%
4.	GUNDULA	8%
5.	SIBO	7%
6.	GAZETA	6%
7.	ASKETA	5%
8.	CUKOREDES	4%
9.	HURRICANE	3%
10.	BISON	3%

1. táblázat: A 10 leggyakoribb vetőmagfajta a 2015-ös technológiai kártyák adatai alapján (Magyar Cukor Zrt. feldolgozása)

Az 1. táblázat azt a 10 leggyakoribb vetőmagfajta tartalmazza, melyet a kitöltők az első helyre írták be a kártyába. Az adatok alapján 2015-ben a leggyakoribb vetőmagfajta a Harmony volt (13%), míg a második és harmadik helyen az Antek (9%) és a Predator (9%) végzett.

A technológiai kártyák elemzését a Répa Levél következő számában folytatjuk, melyben a fontosabb gyomokat, kártevőket, betegségeket fogjuk görcső alá venni.

Köszönjük minden termelőnek az információkat, reméljük, hogy idén is számíthatunk az Önök segítségére!

Kulcsárné Takács Éva, Géczy Zsolt

Nyereséges termelés a vetőmagunkkal kezdődik!

2016

fajtaajánlatunk

NIAGARA NZ Rz

SAVARIA NZ Rz

KARPATY NZ Rz

PREDATOR Z Rz+Cr

HARMONY NZ Rz+Cr

HURRICANE NZ Rz

BISON NZ Rz+Cr+Nt

CUCOREDES Z Rz+Cr

SESVANDERHAVE

sugar beet seed

SESVANDERHAVE Hungary, Növénynevelő Kft., 9463 Sopronhorpács, Fő utca 70.

Tel. / Fax: +36 99 310 281, www.sesvanderhave.com

Piroska Róbert, +36 30 538 7000, robert.piroska@sesvanderhave.com

Németh Erika, +36 30 959 1832, erika.nemeth@sesvanderhave.com